

Dit artikel is verschenen in en geschreven voor het tijdschrift VAST. Het artikel is met veel aandacht en zorgvuldigheid geschreven, maar bevat informatie van algemene aard. Juridisch advies is echter altijd maatwerk. Wint u dus altijd deskundig juridisch advies in. (Lees onze disclaimer).

VAST 2021, B-027, Dineke van Dal, e-ISSN 2667-307X, M.A.D. Lex, [vast-online](#)

Persoonlijke aansprakelijkstelling door advocaat van advocaat wederpartij leidt tot gegronde tuchtklacht

3 mei 2021

In een tuchtzaak acht het hof van discipline het onbehoorlijk dat een advocaat de advocaat van de wederpartij zonder enige grond persoonlijk aansprakelijk stelt. Het hof noemt in zijn uitspraak tegelijk een voorbeeld waarin het persoonlijk aansprakelijk stellen van de andere advocaat wél door de beugel kan.

Een uitspraak van het Hof van Discipline d.d. 4 september 2020 laat zien dat een advocaat tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt als hij zijn advocaat wederpartij zonder enige grond persoonlijk aansprakelijk stelt. Uit deze uitspraak zijn meerdere lessen te trekken. Zo geeft het hof ook een voorbeeld van een geval waarin die persoonlijke aansprakelijkheid wél aan de orde zou kunnen zijn.

Wat was er aan de hand?

Twee partijen hebben een geschil over door de ene partij aan de andere partij verstrekte leningen. Beide partijen worden bijgestaan door advocaten, hierna aangeduid als: “**mr. A**” resp. “**mr. B**”. Over een periode van ongeveer twee weken corresponderen mr. A en mr. B diverse keren met elkaar. Mr. B stuurt daarin aan op rechtsmaatregelen. Op enig moment schrijft mr. A aan mr. B dat het dossier van mr. B onvolledig is. De brief vervolgt: *“Dat u ondanks die constatering en zonder enig nader onderzoek rechtsmaatregelen doorzet getuigt van een onzorgvuldige werkwijze aan uw kant. Namens cliënte stel ik u hierbij eveneens persoonlijk in gebreke en houd ik u namens cliënten (mede) aansprakelijk voor alle eventuele schade als gevolg van uw handelwijze, alsook als gevolg van de handelwijze van uw cliënten.”*

Hoe verloopt de tuchtprocedure?

Deze aansprakelijkstelling leidt tot een tuchtklacht van mr. B tegen mr. A. De raad van discipline¹ oordeelt dat mr. A ongepaste druk op mr. B heeft uitgeoefend en daarmee in strijd heeft gehandeld met de onderlinge welwillendheid en het vertrouwen die Gedragsregel 24 van advocaten verlangt. Daarnaast is het volgens de raad onbehoorlijk om de advocaat van de wederpartij persoonlijk aansprakelijk te stellen zonder daarvoor enige rechtsgrond te noemen/toe te lichten. De raad acht de tuchtklacht gegrond en legt een waarschuwing op.

---

¹ ECLI:NL:TADRAMS:2019:219.

Het door mr. A ingestelde hoger beroep is tevergeefs. Het hof van discipline² sluit zich aan bij de beoordeling van de raad. Het neemt daarbij onder meer in aanmerking dat een situatie waarin het gerechtvaardigd zou kunnen zijn om een advocaat persoonlijk aansprakelijk te stellen, zich hier geenszins voordoet. Als voorbeeld van een situatie waarin dit anders kan liggen, noemt het hof het steeds opnieuw aanhangig maken van op voorhand kansloze procedures. Verder wijst het hof erop dat mr. A heeft verklaard dat hij niet de intentie had om de aansprakelijkstelling enig vervolg te geven. Mede daarom ontstaat bij het hof het beeld van intimidatie van mr. B door mr. A, wat ten minste de opgelegde waarschuwing rechtvaardigt, aldus het hof van discipline.

Wat kunnen we hiervan leren?

Allereerst is de tuchtrechtelijke les interessant. Het is volgens zowel de raad als het hof tuchtrechtelijk verwijtbaar om de advocaat van de wederpartij zonder enige grond persoonlijk aansprakelijk te stellen. De raad overweegt expliciet dat dit strijdig is met Gedragsregel 24. luidende: *In het belang van de rechtzoekenden en van de advocatuur in het algemeen streven advocaten naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.* De raad verwijst daarnaast naar de betamelijkheidsnorm, die in artikel 46 Advocatenwet is neergelegd.

Daarnaast is de uitspraak interessant vanwege het door het hof genoemde voorbeeld waarin wél sprake zou kunnen zijn van persoonlijke aansprakelijkheid van een advocaat jegens de wederpartij van zijn cliënt, namelijk: in geval van het steeds opnieuw aanhangig maken van op voorhand kansloze procedures.

Hoe verhoudt dit voorbeeld zich tot het geldende toetsingskader? Uitgangspunt is dat in de verhouding tussen een advocaat en de wederpartij van zijn cliënt geen zorgplicht geldt. Dat past immers niet goed bij de taak van een advocaat en de positie die deze jegens zijn cliënt en diens wederpartij inneemt. Onzorgvuldig handelen van een advocaat jegens de wederpartij van zijn cliënt is echter niet geheel uitgesloten. Niet in alle gevallen kan een advocaat zich namelijk verschuilen achter de opdracht van de cliënt. Hij blijft een eigen verantwoordelijkheid houden.³

A-G Wissink⁴ meent (in navolging van het hof in de betreffende zaak) dat in dergelijke kwesties inspiratie kan worden ontleend aan de misbruiknorm uit het arrest Duka/Achmea⁵. Dat arrest ging over de vraag wanneer sprake kan zijn van misbruik van procesrecht of onrechtmatig procederen door de ene procespartij jegens de andere procespartij. Dan kan immers een veroordeling in de werkelijke proceskosten gerechtvaardigd zijn. In beide gevalstypen lijkt terughoudendheid op zijn plaats.

Of het hof van discipline in de onderhavige zaak de misbruiknorm uit Duka/Achmea voor ogen heeft gehad, is niet helemaal duidelijk. In ieder geval staat het hof conform die norm een hoge drempel voor aansprakelijkheid voor, echter misschien iets te hoog. Ook een eenmalige op voorhand kansloze procedure zou wat mij betreft tot persoonlijke aansprakelijkheid kunnen leiden.

² ECLI:NL:TAHVD:2020:177.

³ Zie E.J.A.M. van den Akker, Beroepsaansprakelijkheid ten opzichte van derden: een rechtsvergelijkend onderzoek naar de zorgplichten van accountants, advocaten en notarissen ten opzichte van anderen dan hun opdrachtgever (diss. Tilburg), 2001, p. 113.

⁴ ECLI:NL:PHR:2018:411.

⁵ ECLI:NL:HR:2012:BV7828.

Slot

De door mr. A gekozen strategie pakt helemaal verkeerd uit. Niet alleen leidt de aansprakelijkstelling tot niets, uiteindelijk houdt mr. A er zelfs een tuchtrechtelijke maatregel aan over. Naast een lesje in het gedragsrecht voor advocaten biedt deze uitspraak ook een mooi doorkijkje in het aansprakelijkheidsrecht: wanneer loop je als advocaat risico op persoonlijke aansprakelijkheid. In ieder geval dus als je steeds opnieuw op voorhand kansloze procedures begint.